

DO ZROBIENIA: Wypisz sylaby wypowiedane najczęściej

Co się dzieje w mowie przed pierwszymi słowami

Pierwsze 6 miesięcy życia - głuzenie (nieświadome wydawanie dźwięków).

Po 6 miesiącu - głuzenie przechodzi w gaworzenie.

Może mieć charakter samonaśladowczy - np. ciąg sylab:
bababa, tatata.

Wsluchaj się w ciągi sylabowe, które maluch gaworzy

Dzięki temu zauważysz, które samogłoski, spółgłoski i sylaby są dla dziecka łatwe.

Zamiast zgadywać, jakie słowa mogą się pojawić w mowie dziecka jako pierwsze, zastanów się, które sylaby możesz zamienić w świadome słowa.

Twórz powiązania między dźwiękiem, a rzeczywistością

Dźwięk + jego reprezentant w rzeczywistości = słowo.

Dźwięki, którym trudno przypisać osobę, przedmiot czy czynność, możesz dopasować do zwierząt (np. wiewiórka może robić "hyhy"), pojazdów, sprzętów domowych.

ZWRÓĆ UWAGĘ NA KONTAKT WZROKOWY

*kiedy
do logopedy*

DO ZROBIENIA:

Poćwicz pole wspólnej uwagi

Dlaczego kontakt wzrokowy jest ważny

Jest on przejawem naturalnej chęci człowieka do odczytywania emocji i sygnałów niewerbalnych z twarzy rozmówcy.

Jeśli dziecko nie przejawia tej potrzeby, zaproponuj zabawy z twarzą w roli głównej - chowanie twarzy za kartonową przestoną i pokazywanie jej, karmienie dorosłego przez dziecko

Pole wspólnej uwagi i trójkąt komunikacyjny

Wskazuj palcem przedmioty najpierw w bliskiej odległości od dziecka, a następnie zlokalizowane coraz dalej.

Zwróć uwagę, czy dziecko jest w stanie patrzeć na to, na co ty również patrzysz (a nie tylko na twój wyciągnięty palec).

Prowokuj dziecko do inicjowania kontaktu wzrokowego

Rozpocznij jakąś powtarzalną czynność, np. klaskanie w dłonie. Obserwuj, czy jest dla dziecka atrakcyjna. Jeśli tak - przerwij i sprawdź, czy dziecko będzie umiało wykorzystać kontakt wzrokowy, aby zakomunikować: "chcę jeszcze!"

DO ZROBIENIA:

Wypisz dźwięki waszego otoczenia

Jak wybrać odpowiednie onomatopeje

Warto, aby wyrażenia dźwiękonaśladowcze (czyli onomatopeje):

- składały się z głosek języka polskiego
- pochodziły z najbliższego otoczenia (dzięki temu często będzie okazja do prezentowania ich)
- różniły się od siebie (to poszerzy repertuar głosek w mowie)

Wyrażenie dźwiękonaśladowcze pełni funkcję słowa

Jeśli dziecko nazywa kurę określeniem "koko", auto onomatopeją "bum" - liczymy to jako słowa.

Używaj wyrażen dźwiękonaśladowczych zawsze adekwatnie do sytuacji, np. gdy jakiś sprzęt domowy ma zacząć działać.

Onomatopeje prezetujemy oprócz słów, a nie zamiast nich.

Przykładowe dźwięki, które możesz znaleźć w domu

Zastanów się, jakich sprzętów domowych używacie na co dzień i zapisz w notatkach dźwięki, jakie będziesz im przypisywać. Na przykład: pralka - w, odkurzacz - bzi, blender - żu, leżąca się woda - siii, suszarka do włosów - f.

DO ZROBIENIA:

Zrób przegląd waszych książek

Co można poprawić, jeśli dziecko nie lubi książek

Zamiast czytać - powiedz. Dziecku może być trudno skupić się na tekście czytany, słowo mówione jest łatwiejsze do przyswojenia. Wybierz taką tematykę, która jest dla malucha interesująca. Odwołuj się do doświadczeń dziecka. Zadbaj o kontakt wzrokowy.

Jakie książki warto wybierać

Najłatwiejsze będą takie, które mają tylko jeden konkretny element na stronie - od nich zacznij. Obrazki powinny być realistyczne.

2 krótkie zdania na stronę to odpowiednia ilość tekstu.

Dobrze sprawdzają się książki z elementami przesuwanymi.

Jak zaktywizować dziecko i zachęcić do mówienia

Wskazuj elementy na stronach palcem i zachęcaj dziecko, aby robiło to samo - możesz wziąć jego paluszek i wskazujcie razem. Nazywaj przedmioty, osoby, odgłosy, które wydają. Rób to teatralnie, z przesadną emocjonalnością.

DO ZROBIENIA: Nagraj to, w jaki sposób mówisz do dziecka

Nie zanurzaj w kąpielii słownej

Jeśli rodzic do dziecka mówi, mówi, mówi, maluch zaczyna traktować te wypowiedzi jak... radio w tle.

Zostaw przestrzeń do dialogu i do samodzielnych wypowiedzi - pozostaw ciszę po wypowiedzianym słowie. Nie dopytuj, nie proś o powtórzenie, nie odwracaj uwagi dziecka.

Siła ciszy

Wymowna cisza, będąca dla dziecka sygnałem: "teraz moja kolej", powinna być pozostawiona po słowie zaakcentowanym przez dorosłego.

Im młodsze dziecko, tym dłuższa cisza jest potrzebna (nawet kilkunastosekundowa).

Po jakim słowie należy pozostawiać wymowną ciszę

Słowo poprzedzające ciszę powinno być łatwe do wymówienia. Dla dziecka, które potrafi już wypowiadać słowa trzysylabowe, może to być "mikrofon", dla etapu słów dwusylabowych - "buty", "waga", a najłatwiejsze - "mu", "be".

DO ZROBIENIA: Zrób listę wszystkich słów twojego dziecka

Dlaczego stworzenie słownika dziecka jest takie ważne

Dzięki zapisaniu słów możemy przekonać się, czy poziom mowy malucha mieści się w tzw. oknach rozwojowych:

- dziecko w okolicy roku powinno wypowiadać pierwsze słowa
- półtoraroczniak: ok 30-50 słów lub więcej
- dwulatek: ok 200 słów i proste zdania (typu: tata am, daj opa).

Co należy zapisywać

Słowa - mama, tata, dom

Wyrażenia dźwiękonaśladowcze - bam, koko, mniam

Sylaby w funkcji słów - bu (w znaczeniu: buty), ziek (wózek)

Samogłoski, które mają znaczenie - a-a-a (spanie), e-o-e-o (pogotowie), uuu (samolot)

Kiedy możemy uznać, że dźwięk ma funkcję słowa

Jeśli dźwięk jest na stałe przypisany do danego przedmiotu, czynności, zjawiska i pojawia się w mowie dziecka regularnie, powtarzalnie - uznajemy go za słowo. Nawet jeśli jest ono zrozumiałe tylko dla osób z najbliższego otoczenia.

DO ZROBIENIA: Przeanalizuj listę słów twojego dziecka

Każde nowe słowo wzmacnia motywację

Aby mowa się rozwijała, potrzebne jest poczucie sukcesu. Można je osiągnąć dzięki proponowaniu dziecku słów podobnych do tych, które maluch już potrafi wypowiedzieć. Nawet jeśli te słowa nie są najpotrzebniejsze na co dzień, dziecko odkrywa dzięki nim radość z mówienia.

Jak przewidzieć, które słowo będzie dla dziecka łatwe

Przeanalizuj listę słów dziecka w poszukiwaniu schematów - powtarzających się głosek, sylab, słów.

Zastanów się, jakie dźwięki podobne możesz zaproponować. Jeśli nie przychodzą ci do głowy żadne przykłady - dopasuj sylabę do pojazdu, zwierzęcia lub sprzętu domowego.

Zestawy słów, w których można zobaczyć schematy

Dziecko wypowiada: mama, mu - widać, że łatwa jest dla niego spółgłoska m, można więc zaproponować: me, am, miły.
Dziecko wypowiada: bam, bum, tam - to słowa jednosylabowe, zakończone "m". Zaproponuj: sam, dom, dym.

DO ZROBIENIA: Spróbuj ocenić poziom rozumienia u dziecka

Rozwój rozumienia w pierwszym roku życia

Po 7 miesiącu - wskazywanie przedmiotów, które mają stałe miejsce w domu (lampa, okno, dywan, lodówka).

Po 12 miesiącu - wykonywanie prostych poleceń, popartych gestem (daj, daj misia).

Próby wykonywania gestów (np. zrób papa, brawo).

Kolejne etapy rozumienia, gdy poprzednie są opanowane

Polecenia niepoparte gestem (np. przynieś piłkę - nie wyciągamy ręki w geście "podaj").

Podawanie przedmiotów z różnych kategorii znaczeniowych (np. miś, łyżka, buty) i z tych samych kategorii (klocki, piłka, lalka - zabawki).

Bez rozumienia nie ma mówienia - poziom zaawansowany

Polecenia niepoparte gestem ani kontekstem - przynoszenie przedmiotów, które nie są w zasięgu wzroku (przynieś kubek z kuchni), polecenia nietypowe, np. schowaj książkę do szuflady (jeśli zwykle ich tam nie trzymacie), rozmowy o przeszłości.

DO ZROBIENIA: Wypisz znaczenia, jakie nadasz samogłoskom

Samogłoski - prymarne elementy języka

W języku polskim mamy 6 samogłosek ustnych: A, O, I, E, U, Y. Każda z nich ma charakterystyczny układ ust, dlatego są tak łatwe do zauważenia i naśladowania przez malucha.

Wypowiadaj je, dodając emocje, modulację głosem i element zaskoczenia.

Aby dźwięk pełnił funkcję słowa, osadź go w kontekście

Samogłoski same w sobie nic nie znaczą, ale gdy przypiszemy je do przedmiotów - będą pełnić funkcję rzeczowników, czynności - funkcję czasowników, cech - funkcję przymiotników.

Można wypowiadać samogłoski pojedyncze lub w ciągach.

Przykładowe znaczenia, jakie można nadać samogłoskom

A - sen, O - zdziwienie, I - odgłos świnki, U - samolot, latać, E - płacz dziecka, Y - siła, silny, przeciąganie się po spaniu.

Ciągi i sekwencje samogłosek: A-A-A - śpiewanie, E-O-E-O - wóz strażacki, I-O-I-O - osioł, I-U-I-U - pogotowie.

DO ZROBIENIA: Wydrukuj lub narysuj obrazki do albumu

Najłatwiejsze i najszybsze sposoby komunikacji

Dziecko używa takich sposobów komunikacji, które są dla niego najwygodniejsze - na początku będzie to: płacz, krzyk, czasem gesty.

Naszym zadaniem jest przekonać malucha, że najłatwiejszym i najszybszym sposobem komunikacji jest **mowa**.

Album - personalizowana książka

Wydrukuj karty, przedstawiające te słowa, które dziecko potrafi już wypowiedzieć. Załóż razem z dzieckiem album - personalizowaną książkę, którą maluch będzie umiał "czytać". Poproś dziecko, aby samodzielnie czytało jego własną książkę - będzie w ten sposób utrzymywać znane sobie słowa.

Jak wykorzystać album do dalszego rozwoju mowy

Wydrukuj karty z kolejnymi obrazkami - takimi, które dziecku będzie łatwo nazwać. Gdy uda się wypowiedzieć nowe słowo, od razu wklejcie kartę do albumu - aby maluch zrozumiał zasadę, że trafia tam to, co potrafi już nazwać.

DO ZROBIENIA: Wypisz, czym interesuje się twoje dziecko

W jakich okolicznościach pojawiają się nowe słowa

Motywacja jest największa, gdy słowa są dziecku potrzebne lub wiążą się z jego zainteresowaniami.

Może być trudno namówić malucha do wypowiedzania słów z takich zakresów tematycznych, które go nie ciekawią (np. odgłosy pojazdów, jeśli dziecko nie lubi się bawić pojazdami).

Przemyśl, jakie są zainteresowania twojego dziecka

Jeśli dziecko lubi się bawić maskotkami, możesz wprowadzić słowa: tuli - przytulanie, am - karmienie, a-a-a - usypianie, ała - gdy maskotkę coś boli. Można również nadawać im imiona.

Pojazdy: bul bul - statek, fu fu/ciu ciu - pociąg, bus - autobus.

Książki: czyta, baja - słowa z dwóch sylab otwartych.

A co zrobić, gdy dziecko jest bardzo ruchliwe?

Jeśli dziecko lubi być w ciągłym ruchu, wprowadź do jego mowy np.: tup tup - bieganie, bum bum - jazda no rowerze, jeździku, ziu - zjeżdżalnia, huś huś - huśtawka, gol/opa - piłka.

DO ZROBIENIA: Wypisz słowa złożone z sylab otwartych

Sylaby otwarte - prymarne elementy języka

Sylaby otwarte składają się ze spółgłoski i następującej po niej samogłoski, np.: BA, ME, LO.

Pojawiają się już podczas gaworzenia. Mogą być wtedy reduplikowane, czyli powtarzane jedna po drugiej, np.: be be be, ma ma ma ma ma.

Z sylab otwartych można budować wyrazy

Najłatwiejsze są dla dziecka wyrazy złożone z dwóch takich samych sylab, np.: MAMA, TATA, BABA, DZIADZIA, LALA.

W dalszej kolejności: DZIADZIU, JAJO (samogłoski różnią się od siebie, ale spółgłoski są takie same), BOLO, MATA, KAWA (samogłoski są takie same, a spółgłoski różnią się od siebie).

Gdy te słowa są już opanowane

Możemy proponować dziecku słowa złożone z sylab otwartych, zupełnie od siebie różnych, np.: BUTY, ZUPA, NOGA, BOLI. Staraj się nie kłaść nacisku na głoskę r (pojawia się w mowie ok. 6 r.ż.) oraz głoski sz, ż, cz, dż (ok 4-5 r.ż.).

DO ZROBIENIA: Zastanów się, kogo i co możecie wołać

Schowaj zabawki, aby następnie je zawołać

Przygotuj pudełko i kilka przedmiotów, które można w nim ukryć. Pokaż dziecku jeden z tych obiektów (np. figurkę barana) i schowaj go do pudełka. Zachęć malucha, aby razem z tobą zawołał: "baranku! Be!" Gdy tylko baranek zostanie zawołany - pojawia się na zewnątrz pudełka.

Jak zabawa w wołanie pomaga w rozwoju mowy

Chcemy nauczyć dziecko, że przedmiot, osoba, zwierzę zawołane - pojawia się.

Ta zabawa utwierdza malucha w przekonaniu, że wypowiedzenie słowa zmienia rzeczywistość - doprowadza do działania.

Wołanie to dobry sposób na naukę słów: mama, tata

Jeden rodzic - na przykład mama - ukrywa się za zastoną, a tata razem z dzieckiem szuka i woła: "mama"! Mama pojawia się. Tata proponuje: to teraz ty zawołaj mamę. Wołajcie domowników, zwierzęta, zabawki i to, co wam się zgubiło.

DO ZROBIENIA: Pozostawiaj przestrzeń do inicjowania rozmowy

Komunikacja oparta na dialogu

Dialog można prowadzić z dzieckiem już w okresie niemowlęcym. Wsłuchuj się w sylaby, które maluch wypowiada i odpowiadaj na te sylaby. A następnie dawaj dziecku czas, aby to ono miało okazję zainicjować komunikację. Wprowadź też zabawy naprzemienne, np. toczenie piłki - raz ty, raz ja.

Intencja komunikacyjna - chęć do nawiązania rozmowy

Choć zadawanie pytań jest ważnym elementem rozwoju mowy, uważaj, aby nie wpaść w schemat: pytanie-odpowiedź, pytanie-odpowiedź itd. Daj maluchowi czas na to, aby powiedział coś z własnej inicjatywy.

Dialog doskonały - bezinteresowny

Najdoskonalszym przejawem intencji komunikacyjnej jest sytuacja, w której dziecko inicjuje kontakt, mimo że nie osiąga dzięki temu żadnej korzyści, innej niż bycie uczestnikiem dialogu. Na przykład wskazuje na deszcz i mówi: "pada".

DO ZROBIENIA:

Zapisz, co moglibyście narysować

Jak zaprosić dziecko do zabawy we wspólne rysowanie

Weź papier, kredki i narysuj coś, co maluch już zna - najlepiej, gdy potrafi to również nazwać. Pokaż dziecku rysunek. Jeśli nie próbuje nazwać go samodzielnie, podpowiedz mu.

Twórz kolejne rysunki i wspólnie odgadujcie co to. Możesz wykorzystać też elementy wycięte ze starych czasopism.

To, co nazwane, pojawia się na papierze

Zapytaj dziecko - co ci narysować? Jeśli maluch będzie wciąż proponował ten sam przedmiot (często tak się dzieje, że dziecko proponuje to, co już zna) - powiedz: oko już jest, może teraz ucho?

Jak ta zabawa rozwija mowę

Proponuj też rysowanie przedmiotów, których nazw dziecko jeszcze nie wypowiada (ale są one na tyle łatwe, że leżą w zasięgu jego możliwości). Myśl, że to, co nazwane, za chwilę znajdzie się na kartce - motywuje do wypowiedzenia słowa.

DO ZROBIENIA: Znajdź zamienniki często używanych słów

Co to znaczy, że słowo jest trudne artykulacyjnie

Trudne są:

- słowa składające się z więcej niż 2 sylab
- takie, w których mieszają się sylaby otwarte z zamkniętymi (np. Leon)
- grupy spółgłoskowe - kilka spółgłosek stojących obok siebie

Jakie zjawiska w mowie dziecka są w normie

W mowie dziecka przed 3 rokiem życia często zdarzają się:

- uproszczenia grup spółgłoskowych - zamiast "sklep" dziecko może mówić "skep", "siep" lub inne uproszczone warianty
- w normie są także przestawki sylabowe (np. "masolot" zamiast "samolot").

Wybieraj łatwiejsze artykulacyjnie zamienniki

Zamiast "pieczywo" powiedz "buła", zamiast "jaskinia" - "jama".
Zamienniki nie muszą być synonimami, jeśli są adekwatne do sytuacji - może zamiast "jedzenie" można powiedzieć "zupa"?
Zamiast "deszcz" - pada, zamiast "proszę" - daj.

DO ZROBIENIA:

Zaplanuj przykładowe słowa do wyboru

Pytania zamknięte i otwarte

Pytanie zamknięte to takie, na które można odpowiedzieć "tak" lub "nie" - to pytanie nie motywuje do użycia innych słów.

Pytania otwarte mogą być dla malucha zbyt trudne, ponieważ wymagają odpowiedzi pełnym zdaniem.

Wybierz opcję pośrednią - daj wybór z dwóch.

Aby sposób z daniem wyboru się sprawdził

Przedmioty, które dajesz maluchowi do wyboru, nie powinny być w zasięgu jego rączek - wtedy dziecko wskaże palcem to, co wybiera, lub po prostu sięgnie po przedmiot.

Jeśli maluch nie do końca rozumie zasady dokonywania wyborów, zacznij od takich słów, które dziecko już zna.

Sposób idealny do nauki określeń - przymiotników

Możesz na przykład zapytać dziecko:

- chcesz mleko ciepłe czy zimne?
- masz klocek mały czy duży?
- chcesz to robić z mamą czy sam?

ZACHĘCAJ DZIECKO DO PATRZENIA NA TWOJE USTA

*kiedy
do logopedy*

DO ZROBIENIA: Prezentuj nazywane przedmioty blisko ust

Metoda wzrokowo-słuchowa

Najskuteczniej dziecko przyswaja mowę, gdy nie tylko słyszy wypowiedziane słowa, ale również widzi układ ust dorosłego. Pokaż przedmiot, który nazywasz, blisko swoich ust - dzięki temu maluch mimowolnie spojrzy na układ artykulatorów. Pamiętaj, że grające i "mówiące" zabawki nie rozwijają mowy.

Głoski z charakterystycznym układem artykulatorów

Łatwy do zaprezentowania układ ust jest przy:

- spółgłoskach dwuwargowych: P, B, M
- spółgłoskach wargowo-zębowych: F, W
- samogłoskach

Gdy maluch niechętnie spogląda na twoje usta

- załóż okulary z wyrazistymi oprawkami
- pomaluj usta czerwoną szminką
- zmieniaj swój wygląd: zakładaj i zdejmuj kapelusz, kaptur
- prezentuj przedmioty, trzymając je w pobliżu ust

DO ZROBIENIA: Zapisz krótkie rymowanki do powtarzania

Jak rymowanki pomagają rozwijać słownictwo

Przed ostatnim słowem z rymowanki zrób pauzę. Słowo to musi być w zasięgu możliwości dziecka. Np. dla etapu wyrażań dźwiękonaśladowczych: konik człapie - człap, człap, człap, woda kapie - kap kap **kap**. Dla etapu słów z sylab otwartych: marmolada, czekolada, przy jedzeniu się nie **gada**.

Gdy słowo na końcu rymowanki jest zbyt trudne

Zastanów się, czy nie można odwrócić kolejności.

Zamiast:

zasnął ekspres, ten od kawy, choć miał bardzo ważne sprawy.

Powiedz:

choć miał bardzo ważne sprawy, zasnął ekspres, ten od **kawy**.

To ułatwi rymowanie

Staraj się, aby rytm i melodia były powtarzalne - zaktywizujesz dzięki temu prawą półkulę mózgu.

Pamiętaj, że aby maluch dopowiedział ostatnie słowo, musi je zapamiętać - powtórzeń musi być więc dużo.

DO ZROBIENIA: Wypisz przykładowe słowa podstawowe

Czym jest minimum leksykalne

To zbiór takich słów i zwrotów, które dla dziecka są podstawowe, najbardziej potrzebne i najczęściej używane. W każdej rodzinie może być nieco inne minimum leksykalne, ponieważ jest ono związane z przyzwyczajeniami, rytuałami, tym, co rodzina najbardziej lubi i co często wspólnie robi.

Podstawowe słownictwo wspólne dla większości dzieci

Związane z jedzeniem: am, mniam, je, daj (coś do jedzenia)

piciem: pić, woda, bidon

spaniem: a/a-a-a, nyny, śpi

wyjściem z domu: bum bum, wózek, buty

zabawami: chowa, niesie, miś, lala, tuli

Jak zbudować minimum leksykalne

Zastanów się, jakie słowa w waszej rodzinie będą najbardziej potrzebne (pamiętając, aby były one na miarę możliwości malucha) i wprowadź je do mowy dziecka, korzystając z połączenia wszystkich dotychczasowych porad.

DLA NAJMŁODSZYCH - ONOMATOPEJE, DŹWIĘKI, PROSTE ZDANIA

A kuku! Pierwsza książeczka	Wilga
Księga dźwięków	Dwie Siostry
Auto robi brum	Zakamarki
A gugu	Nebule
A kuku	Nebule
Gili, gili, słówka z ostatniej chwili	Zakamarki
Jano i Wito (cała seria)	Mamania
Lalo gra na bębnie	Zakamarki
Binta tańczy	Zakamarki
Babo chce	Zakamarki
Wszyscy ziewają	Adamada
Świat dźwięków (seria)	Olesiejuk
Pucio. Zabawy gestem i dźwiękiem	Nasza Księgarnia
Czapu Czipu (seria)	Egmont
Oto jest Spot	Mamania
Spot idzie do żłobka	Mamania
Jest tam kto?	Zakamarki
Co robi Pucio?	Nasza Księgarnia
Pucio uczy się mówić	Nasza Księgarnia
Mała biała rybka	Mamania
A co to?	Mamania
Elmer i kolory	Papilon
Co porabiasz?	Dwie Siostry

ELEMENTY PRZESUWANE, SENSORYCZNE, AKTYWIZUJĄCE

Pierwsze słowa. Moje ciało	Egmont
Pierwsze słowa. Zwierzęta domowe	Egmont
Wydaje mi się, że widziałem niedźwiedzia	Mamania
Wydaje mi się, że widziałem pingwina	Mamania
Kolorowy świat. W gospodarstwie	Harperkids
Bardzo głodna gąsienica	Tatarak
Mój mały świat. Na księżyc	Mamania
Mój mały świat. Na wsi	Mamania
Baw się z nami! Wesoly pajaczek	Wilga
Ta książka jest kotem	Nasza Księgarnia
Urodziny misia	Kinderkulka
Uwaga! Jeż	Wilga

KSIĄŻKI-WYSZUKIWANKI, MAŁO LUB BRAK TEKSTU

Sto pierwszych słówek (seria)	Kapitan Nauka
Jeden dzień	Dwie Siostry
Ulica Czereśniowa (cała seria)	Dwie Siostry
Moje pierwsze 100 słów. Na wsi	SmartBooks
Moja wielka wyszukiwanka. Zwierzęta świata	Papilon
Mnóstwo rzeczy do wypatrzenia (seria)	Olesiejuk

KSIĄŻKI Z TEKSTEM RYMOWANYM

Krok po kroku (cała seria)	Wilga
Gadu gadu	Nebule
Masło śpi	Dwie Siostry
Historia zwierzaka z wieszaka	Bajka
Historia zwierzaka z za krzaka	Bajka
Koala nie pozwala	Bajka
Co się zdarzyło w piórniku	Nasza Księgarnia
Koala, który się trzymał	Zielona Sowa
Mysz, która chciała być lwem	Zielona Sowa
Cześć i czotem	Mamania
O co chodzi językowi	Kumam Emocje
Jan Brzechwa, Zoo (i inne)	Skrzat
Julian Tuwim, Okulary (i inne)	Skrzat

PROZA, NIEWIELKA ILOŚĆ TEKSTU NA STRONĘ

A królik słuchał	Mamania
Nawet nie wiesz, jak bardzo cię kocham	Egmont
Basia, Franek i samochody	Egmont
Kuku i historia pępka	Mamania
Lato u babci	Znak
Cudowna wyspa dziadka	Znak
Kicia Kocia (seria)	Media Rodzina

PRZYKŁADY WYKORZYSTANIA SYLAB OTWARTYCH

*kiedy
do logopedy*

GŁOSKA	SYLABY	SŁOWA
P	PA PA - pożegnanie	PUPA, PASY, MAPA
B	BE - baran	BABA, BUTY, BOLI
M	MU - krowa	MAMA, SAMA, LAMY
F	FU FU - pociąg	FALA, FOKA, FUSY
W	WY - pralka	WODA, ŁOWI, MÓWI
T	TU TU - stoń	TATA, TAMA, WATA
D	DY DY - krokodyl	DOMY, DAJE, BADA
K	KO KO - kura	KAWA, KUBA, MAKI
G	GU GU GU - małpa	GASI, GABA, NOGI
H/CH	HA HA - śmiech	HANIA, MACHA, KOCHA
Ł	ŁO - duszek	ŁAPA, MAŁY, MIŁY
J	JU - policja	JAMA, JEMY, MOJA
N	NO NO NO - zakaz	NOWY, NOSI, NUDY
Ń/NI	NIE - zaprzeczenie	NIANIA, NIBY (na niby)
Ś/SI	SI - woda, SIO - zabierz	SIADA, SIKA, KOSI
Ż/ZI	ZIU - zjeżdżalnia	ZIMA, WOZI, ZIEWA
Ć/CI	CIA CIA - nożyczki, nóż	CICHO, LECI, CIAŁO
DŹ/DZI	DZI - dzwonek	DZIADZIO, DZIKI, CHODZI
S	SY - wąż	SOLI, FOSA, LISY
Z	ZE ZE - zebra	ZUPA, ZOSIA, WOZY
C	CO - co to?	CAŁY, KOCE, CENA
DZ	DZY - telefon/domofon	SADZA
L	LA LA LA - śpiew	LODY, LATO, WOLI

PRZYKŁADOWE PARY WYRAZÓW, KTÓRE MOŻNA DAĆ DZIECKU DO WYBORU

*kiedy
do logopedy*

PRODUKTY SPOŻYWCZE

Woda czy sok?	Ryba czy ryż?
Jajo czy ser?	Banan czy kiwi?
Buła czy rogal?	Zupa czy kasza?

ZABAWKI

Lala czy miś?	Koza (me) czy koń (iha)?
Auto (bum bum) czy pociąg (fufu)?	Piłka czy balon? Lego czy tory?

PRZYMIOTNIKI

Mały czy duży?	Pusty czy pełny?
Miły czy zły?	Mokry czy suchy?
Ciepły czy zimny?	Mocny czy słaby?

WYJŚCIA Z DOMU

Buty czy boso?	Tu czy tam?
Idziesz czy jedziesz?	Winda czy schody?
Do parku czy do lasu?	Auto czy bus?

INNE WYBORY

Razem/z mamą/z tatą/ czy sam(a)?	Lato czy zima? Teraz czy potem?
Tyle czy jeszcze?	Ucho czy oko?

Z WYRAŻENIAMI DŹWIĘKONAŚLADOWCZYMI

Co mówi bocian, gdy żabkę zjeść chce?

J. Beszczyński

Kle, kle, kle...

Co mówi żabka, gdy bocianów tłum?

Kum, kum, kum...

Co mówi kotek, gdy mleczka by chciał?

Miał, miał, miał...

Co mówi kura, gdy znosi jajko?

Ko, ko, ko...

Co mówi kogut, gdy budzi się w kurniku?

Ku-ku-ryku...

Co mówi koza, gdy jeść jej się chce?

Mee, mee, mee...

Co mówi krowa, gdy brak jej tchu?

Mu, mu ,mu...

Co mówi piesek, gdy kość by zjeść chciał?

Hau, hau, hau...

Co mówi baran, gdy spać mu się chce?

Be, be, be...

To jest jeden mały kciuk

M. Barańska

A to drugi mały kciuk

Jednym kciukiem stukam - stuk!

Drugim kciukiem pukam - puk!

Z WYRAŻENIAMI DŹWIĘKONAŚLADOWCZYMI

Jedzie pociąg - fu fu fu

Autor nieznany

Trąbi trąbka - tru tu tu

A bębenek - bum bum bum

Na to żabki - kum kum kum

Konik człapie - człap człap człap

Woda kapie - kap kap kap

Mucha bzyczy - bzy, bzy, bzy

A wąż syczy - ssssss

Baran beczy - be be be

A owieczki - me me me

Kaczątka dziobie: dziób dziób dziób

M. Barańska

Człapie po błotku: tup tup tup

Jeżyk idzie - tup tup tup

Autor nieznany

Woda chlapie - chlup chlup chlup

Dzięcioł stuka - stuk stuk stuk

Do drzwi pukam - puk puk puk

Kotek miauczy miau, miau, miau

I. Michalak-Widera

Piesek szczeka hau, hau, hau

Żabka kumka kum, kum, kum

Rybka pluska plum, plum, plum

Z WYRAZAMI JEDNO- I DWUSYLABOWYMI

Przyszła żaba do bociana:	S. Segal,
- Chcę wyjść za mąż, proszę pana	Bocian i żaba
Jestem w panu zakochana,	
Chcę wyjść za mąż, chcę za pana!	

Pani Halina wróciła z miasta	M. Barańska,
W mieście kupiła watek do ciasta	Paluszkami tak i siak
Cienko wałkuje ciasto na stole	
Ja nie wałkuję, bo pyzy wolę	

Tutaj oko i tu oko	M. Barańska,
Popatrz w oczy mi głęboko!	Pokaż oko, pokaż nos
Oczu dwoje, uszu dwoje	(warto zamienić
I niczego się nie boję!	kolejność 1. i 2. wersu)

Lata osa koło nosa	Autor nieznany
Lata mucha koło ucha	
Lata pszczoła koło czola	
Lecą ważki koło paszki	
Lata bąk koło rąk	

Ten mój cień, śmieszny cień	Ludwik Jerzy Kern,
Chodzi za mną cały dzień	Cień